

Vem har ansvar för elnätens utbyggnad?

Roger Husblad, avdelningschef Energimarknadsinspektionen

roger.husblad@ei.se

www.ei.se

Seminarium 2011-03-31

Vad är en nätkoncession?

- **Nätkoncession: Tillstånd att bygga och använda elektrisk starkströmsledning – 2 kap. 1 § ellagen (1997:857)**
- **Utgångspunkt: Koncessionsplikten gäller alla starkströmsledningar (undantag i förordning)**
- **Nätkoncession ger innehavaren rättigheter och skyldigheter gentemot enskilda och staten**

Nätkoncession för område och linje

- **Nätkoncession för område:** ett generellt tillstånd upp till en bestämd spänningsnivå inom ett angivet område
- **Nätkoncession för linje:** ett tillstånd som avser en specifik sträcka, spänningsnivå och huvudsakligt tekniskt utförande

Förutsättningar för nätkoncession

- **Nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt – 2 kap. 6 §**
- **En nätkoncession för linje får endast om det finns särskilda skäl meddelas för en ledning vars spänning inte överstiger områdeskoncessionens spänning – 2 kap. 7 §**
- **Nätkoncession får beviljas endast den som från allmän synpunkt är lämplig att utöva nätverksamhet – 2 kap. 10 §**

Bakgrunden till kravet på nätkoncession

- Samhällsekonomi – optimera infrastruktur
- Företagsekonomi – skydda investeringar
- Kundintresse – garantera rättigheter
- Civilförsvaret – försörjningstrygghet
- Säkerhet – garantera kompetens
- Miljö – minimera ingreppen
- Myndighetskontroll – underlätta tillsyn

Det svenska elnätet

- Lokalnät (0,4–vanligtvis 20 kV) drivs mestadels med stöd av nätkoncessioner för område på 25 år
- Regionnät (40–145 kV) och stamnät (220–400 kV) drivs med stöd av nätkoncessioner för linje på 40 år
- Ca 300 nätkoncessioner för område fördelade på ca 170 företag
- Ca 3000 nätkoncessioner för linje

Koncessionshavarens viktigaste skyldigheter I

- På skäliga villkor ansluta elektriska anläggningar för produktion och användning – 3 kap. 6 och 7 §
- På skäliga villkor överföra el för annans räkning och överföringen skall vara av god kvalitet – 3 kap. 9 §

Koncessionshavarens viktigaste skyldigheter II

- Utföra mätning – 3 kap. 10 § ellagen
- Tillämpa skäliga, objektiva och icke-diskriminerande nättariffer – 4 kap. 1 §
- Rapportering till nätmyndigheten

Allmänt ansvar – 3 kap. 1 §

- Nätföretaget ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av sitt ledningsnät och dess anslutning till andra ledningsnät.
- Nätföretaget ansvarar också för att dess ledningsnät är säkert, tillförlitligt och effektivt och för att det på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på överföring av el.
- **OBS! Ledningsnät**

Anslutning I – 3 kap. 6 och 7 §

- Den som har nätkoncession för linje/område är, om det inte finns särskilda skäl, skyldig att på skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning
- Villkor kan avse kostnad, tid och sätt

Anslutning II – 3 kap. 6 och 7 §

- **Twister om koncessionshavarens skyldigheter
prövas av nätmyndigheten**
 - 2 mån eller om EI behöver + 2 mån + ytterligare tid om sökanden medger
- **Beslutet gäller omedelbart**
- **Twisten prövas inte om den kom in till EI senare än 2 år efter det att nätkoncessionshavaren sänt ett skriftligt ställningstagande till berörd part**

Ledning före nät – 3 kap. 8 §

- Om någon vill ansluta till ledning i stället för till nät inom områdeskoncession ska områdeskoncessionshavaren lämna medgivande
- Om medgivande inte ges får EI – om det finns särskilda skäl – meddela tillstånd för anslutningen

Spänningshöjning av område > 20 k

Hinder:

- Behov – ofta inget problem, Stockholm 110 kV jk
- Miljö – jfr Gotland (70 kV), Jämtland (45 kV)
- Regionnät (annat) – regeringsbeslut Mälarenergi
- Regionnät (eget) – Energinätsutredningen

Fördel: ingen linjekoncession måste sökas

Nackdel: andra får svårt att söka linjekoncession
och kan inte påverka processen

Slutsats

- Koncessionshavaren har en generell skyldighet att bygga ut sitt ledningsnät
- Koncessionshavaren har anslutningsskyldighet
- Ingen kan tvingas att söka linjekoncession för en specifik sträcka
- Annan än lokalnätsägare/regionnätsägare kan söka nätkoncession för linje om spänningen inte ryms inom områdeskoncessionen

